

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2601

Vragen van de leden **Sjoerdsma** (D66), **Ten Broeke** (VVD), **Voordewind** (CU), **Ploumen** (PvdA), **Van Ojik** (GroenLinks) en **Van Helvert** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat Syrië komende maand voorzitter is van de VN-Conferentie over Ontwapening* (ingezonden 30 mei 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 juni 2018).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat Syrië de komende maand voorzitter is van de VN-Conferentie over Ontwapening (UN Conference on Disarmament)?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat Syrië niet de morele autoriteit bezit om deze conferentie voor te zitten, gezien de inzet van chemische wapens door het Syrische regime?

Antwoord 2

Ja. Het Syrische regime heeft zich gedurende het conflict schuldig gemaakt aan grove schendingen van internationaal recht, waaronder het gebruik van chemische wapens tegen zijn eigen bevolking. Het kabinet is dan ook van mening dat Syrië de morele autoriteit noch de geloofwaardigheid bezit om de Ontwapeningsconferentie (CD) voor te zitten.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat het Syrische voorzitterschap van deze conferentie de geloofwaardigheid van de Verenigde Naties aantast? Op welke wijze kunnen dergelijke discutabele benoemingen voortaan voorkomen worden?

¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/syrie-wordt-voorzitter-van-vn-conferentie-over-ontwapening-dat-schokt-het-geweten-van-de-mensheid--b3e7eb6c/>

Antwoord 3

De Ontwapeningsconferentie (CD) is het enige multilaterale orgaan met een mandaat voor onderhandelingen over ontwapening. De CD werkt weliswaar samen met de VN en wordt ondersteund door het VN-kantoor voor ontwapeningszaken, maar is een autonoom orgaan en opereert onafhankelijk. Het voorzitterschap van de CD rouleert op alfabetische volgorde. Het is niet aan de VN om dit systeem aan te passen; dit moeten lidstaten initiëren. Nederland is voorstander van roulatie op alfabetische volgorde, omdat dit het apolitieke karakter van het voorzitterschap vergroot. Dit neemt niet weg dat Nederland actie heeft ondernomen tegen het Syrisch voorzitterschap (zie antwoord 4).

Vraag 4

Klopt het dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken mogelijke alternatieve opties onderzoekt of heeft onderzocht? Wat is hier het resultaat van?

Antwoord 4

Ik heb de Nederlandse ambassadeur geïnstrueerd geen zitting te nemen in de Nederlandse stoel tijdens de plenaire zittingen van de CD onder Syrisch voorzitterschap. Nederland is louter op lager niveau vertegenwoordigd. Daarmee geeft Nederland een helder signaal af. Nederland heeft tijdens de eerste plenaire zitting op 28 mei een stevige verklaring afgegeven², waarin staat dat Syrië noch de morele autoriteit noch de geloofwaardigheid bezit om de CD te kunnen voorzitten en dat de enige reden waarom Nederland aanwezig was tijdens deze zitting, het belang is dat Nederland hecht aan de waarden van multilateralisme. Nederland zal de vergaderingen terstond verlaten wanneer Syrië in voorzitterscapaciteit zijn positie politiek aanwendt, door bijvoorbeeld het gebruik van chemische wapens door het regime ter discussie te stellen.

Nederland neemt in EU-verband een voortrekkersrol om tot een EU-brede inzet te komen. Vooral nog is hieruit voortgekomen dat naast twee gezamenlijke EU-verklaringen³, de gehele EU niet op ambassadeursniveau vertegenwoordigd is geweest tijdens de tweede plenaire zitting en geen bilaterale consultaties met Syrië aangaat, ook niet indien Syrië handelt in voorzitterscapaciteit. Het proces loopt nog en de EU-inzet voor de derde en vierde sessie onder Syrisch voorzitterschap wordt nog nader bepaald. De Nederlandse inzet is dat de EU daarin dezelfde restrictieve positie inneemt als in de eerste twee weken onder het Syrische voorzitterschap; d.w.z. verlaging niveau van aanwezigheid, geen bilaterale consultaties met Syrië en indien nodig stevige verklaringen afleggen langs de reeds ingezette lijn.

Vraag 5

Bent u bekend met het feit dat het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en de Verenigde Staten hun bedenkingen over het Syrische voorzitterschap hebben overgebracht?⁴

Antwoord 5

Ja, daarmee ben ik bekend. Ook Nederland heeft die bedenkingen helder aangekaart.

Vraag 6

Bent u bereid de bedenkingen omtrent het Syrische voorzitterschap van deze conferentie over te brengen aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

² <https://www.permanentrepresentations.nl/permanent-representations/pr-un-geneva/documents/speeches/2018/05/29/statement-conference-on-disarmament-on-syrian-presidency-to-cd-29-5-2018>

³ https://eeas.europa.eu/delegations/un-geneva_en/45371/Conference%20on%20Disarmament%20-%20EU%20statement en <https://eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/45878/conference-disarmament-eu-statement>

⁴ https://www.swissinfo.ch/eng/rotating-presidency_is_syria-chairing-the-disarmament-conference-a-un-fail-44144450

Antwoord 6

Nee. Zoals eerder vermeld, is de CD een autonoom orgaan dat onafhankelijk van de VN opereert. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties heeft dan ook geen beslisbevoegdheid t.a.v. de procedures in de CD. Ook de directeur-generaal van de VN in Genève, Michael Møller, die optreedt als secretaris-generaal van de CD, heeft slechts een secretariële functie en geen beslisbevoegdheid t.a.v. de procedures in de CD, deze ligt bij de lidstaten.